

Zawieranie umów

WIEDZA W PIGUŁCE

Umowa to porozumienie dwóch lub więcej stron mające na celu ustalenie przedmiotu umowy oraz uzgodnienie wzajemnych obowiązków i praw. To są dwa podstawowe warunki umowy.

Przedmiotem umowy może być nabycie towarów, wykonanie usługi, dzieła, zaciągnięcie zobowiązania wobec innych (np. pożyczki). Umowa zawsze musi być możliwa do wykonania — umowa o rzecz niemożliwą jest nieważna.

Co do zasady umowy mogą zawierać osoby posiadające zdolność do czynności prawnych. Są to pełnoletnie osoby fizyczne i osoby prawne (najczęściej spółki, stowarzyszenia, fundacje, a także Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, np. gminy). Jednakże osoby, które nie ukończyły lat 18, mogą samodzielnie zawierać umowy w drobnych bieżących sprawach życia codziennego. Należą do nich np. kupno gazety w kiosku, zakupy w warzywniaku, ale już raczej nie założenie konta w serwisie społecznościowym. Te kwestie regulują regulaminy poszczególnych serwisów, najczęściej jednak wymagają one zgody rodziców w przypadku osób poniżej 18. roku życia.

Umowy najczęściej sporządza się na piśmie i potwierdza podpisem. Jednakże umowy ustne również są ważne. Umowa jest czynnością prawną i wywołuje skutki prawne, co oznacza, że w przypadku naruszenia postanowień zawartych w umowie przez drugą stronę możesz dochodzić swoich praw w sądzie.

W codziennym życiu zawierasz umowy bardzo często — kiedy robisz zakupy i kiedy korzystasz z internetu. Zaakceptowanie każdego regulaminu poprzedzającego wejście na stronę lub zalogowanie się do jakiegoś serwisu to zawarcie umowy. Kliknięcie „Akceptuj” jest równoznaczne z jej podpisaniem.

Zawieranie umów na odległość — akceptacja regulaminów internetowych, zakupy online czy podpisywanie dokumentów poza lokalem firmy, z którą dokonujesz transakcji — regulowane jest przez **Ustawę o prawach konsumenta**. Pamiętaj, że masz 14 dni na odstąpienie od takiej umowy bez żadnych konsekwencji finansowych. Tyle tylko, że na własny koszt musisz odesłać towar, który w taki sposób kupiłeś. O każdej zmianie regulaminu powinieneś być powiadomiony pisemnie — ma to znaczenie zwłaszcza w przypadku usług telekomunikacyjnych (regulaminy firm dostarczających dostęp do internetu często się zmieniają).

Jeśli ktoś zmusił cię do podpisania jakiejś umowy, umowa ta jest nieważna, nie musisz jej wykonywać. Natomiast jeśli ktoś wprowadził cię w błąd, zastosował podstęp lub groźbę, może to być podstawą do uchylenia się od skutków prawnych takiego oświadczenia woli (umowa taka nie jest jednak automatycznie nieważna). W takiej sytuacji powinieneś wysłać do osoby lub firmy, z którą zawarłeś umowę, pismne oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego pod wpływem błędu, podstępu lub groźby. Takie oświadczenie najlepiej wysłać listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, żeby mieć dowód, że takie oświadczenie wysłałeś. Powyższe sytuacje są przykładami tzw. wad oświadczenia woli.

Przed wszystkim zawsze przeczytaj dokładnie każdy dokument, pod którym się podpisujesz. Jeśli coś wzbudza twoją wątpliwość, pytaj, dopóki nie uzyskasz satysfakcjonującej odpowiedzi. Zwracaj uwagę na to, do czego sam się zobowiązujesz.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Oznacz zdania jako prawdziwe lub fałszywe:

1. Zakup pieczywa w sklepie jest umową. [Prawda/Fałsz]
2. Umowa jest czynnością prawną. [Prawda/Fałsz]
3. Umowa niesporządzona na piśmie jest nieważna. [Prawda/Fałsz]
4. Akceptacja regulaminu społecznościowego skutkuje zawarciem umowy na odległość. [Prawda/Fałsz]
5. Bycie pod wpływem silnych leków może być powodem do stwierdzenia nieważności umowy. [Prawda/Fałsz]
6. Jeśli umowa zawarta jest pod przymusem, mamy do czynienia z wadą oświadczenia woli. [Prawda/Fałsz]
7. Od każdej umowy można odstąpić w ciągu 14 dni. [Prawda/Fałsz]
8. Zawieranie umów na odległość reguluje **Ustawa o prawach obywateli**. [Prawda/Fałsz]
9. Od umowy zawartej na odległość można odstąpić w ciągu 14 dni. [Prawda/Fałsz]
10. Umowy zawarte na odległość to tylko umowy dokonywane przez internet. [Prawda/Fałsz]

SŁOWNICZEK

- **osoba prawna**: jednostka organizacyjna złożona z ludzi i środków materialnych, powołana do realizacji danego zadania. Posiada osobowość prawną, dzięki której może dokonywać czynności prawnych, np. podpisywać umowy.
- **wady oświadczeń woli**: okoliczności mające negatywny wpływ na ważność oświadczenia woli. Należą do nich brak świadomości lub swobody powzięcia decyzji i wyrażenia woli, pozorność (zmylenie osób trzecich), wprowadzenie w błąd i podstęp oraz groźba.
- **oświadczenie woli**: pojęcie prawnicze. Uzewnętrzenie, przejaw woli lub zamiaru, które ma skutki prawne w postaci zawarcia umowy. Wola musi być wyrażona w sposób dostateczny.

Tekst: Joanna Ruta Baranowska, scenariusz: Weronika Paszewska, konsultacja merytoryczna: Dorota Głowacka, Piotr Wąglowski. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez [Fundację Nowoczesna Polska](#).

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](#).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/zawieranie-umow/>.

Publikacja dofinansowana ze środków Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe.

Podstawa programowa:

Wiedza o społeczeństwie, IV poziom edukacyjny

Treści nauczania

Prawo cywilne i rodzinne. (zakres rozszerzony)

Obywatel wobec prawa. (zakres rozszerzony)

Informatyka, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem, wykorzystanie sieci komputerowej; komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.